

Ieder kind in Nederland taalsterk!

Activiteitenplan
De Schoolschrijver 2025–2028
Culturele basisinfrastructuur

Voorwoord

De leesvaardigheid in Nederland gaat (nog verder) achteruit; de resultaten van het in december 2023 gepubliceerde internationale PISA-onderzoek laten zien dat een derde van de Nederlandse 15-jarigen het risico loopt laaggeletterd het onderwijs te verlaten¹. Een vergaande ontleding ligt hieraan ten grondslag, die het gevolg is van verschillende maatschappelijke en technologische ontwikkelingen, zoals digitalisering en een afnemende waardering voor cultuur en literatuur in het algemeen. De zorgelijke cijfers uit het PISA-onderzoek gaven aanleiding voor de media en de politiek om de effectiviteit van de gebruikte lesmethodes in het onderwijs (eindelijk) serieus in twijfel te trekken.² Het is dringend nodig dat er een andere visie op beter lees- en schrijfonderwijs, zoals De Schoolschrijver die in de praktijk brengt, nu breed wordt omarmd.

De Schoolschrijver heeft ruim dertien jaar ervaring in de ontwikkeling van creatieve programma's die kinderen daadwerkelijk inspireren om meer en beter te gaan lezen en schrijven. Ons diverse aanbod voor het primair onderwijs (PO), met een hoofdrol voor verhalen, kinderboeken en de kinderboekenauteur als leesbevorderaar werkt! Inspiratie, plezier en motivatie zijn de belangrijkste vertrekpunten voor effectieve lees- en schrijfbevordering. Niet alleen voor leerlingen maar ook voor (aankomend) leerkrachten.

Alle activiteiten die wij ontwikkelen zijn gebaseerd op onze missie *Ieder kind taalsterk!* en vormt een creatief hybride aanbod voor alle niveaus in het PO. Het bronprogramma is het intensieve Halfjaarprogramma voor kinderen met taalachterstand, waarbij een Schoolschrijver gedurende een half schooljaar fysiek in de klas actief is.

Focus in 2025–2028 legt De Schoolschrijver op kansengelijkheid en duurzame impact:

Spoor 1 basisactiviteiten BIS: Creatieve aanpak van leesbevordering bij taalachterstand

Elk kind in Nederland moet mee kunnen doen en taalvaardigheid is daarbij van levensbelang. In de komende jaren besteedt De Schoolschrijver extra aandacht aan onderzoek, aanbod en samenwerking ten behoeve van leerlingen waar taalachterstand aan de orde is of een hoog risico vormt. Het gaat om kinderen die in de aanpak van preventie laaggeletterdheid toch nog vaak vergeten dreigen te worden: kinderen van nieuwkomers, in het speciaal basisonderwijs en in een sociaal-economisch kwetsbare leefomgeving.

Dit activiteitenplan gaat over de activiteiten voor deze doelgroepen, inclusief de context van deze doelgroepen: (nieuw) ontwikkelde activiteiten enerzijds en een vernieuwing met digitale modules van het impactrijke Halfjaarprogramma anderzijds. Allemaal met Schoolschrijvers in de hoofdrol.

Spoor 2 activiteiten

De Schoolschrijver ontwikkelt de Leerlijn Lezen en Schrijven, een creatieve methodiek die wél werkt om kinderen taalvaardig te maken. Het aanbieden van een lesmethodiek op de 'vrije' onderwijsmarkt impliceert voor De Schoolschrijver echter een potentieel ongelijke concurrentiepositie ten opzichte van commerciële uitgeverijen (die geen overheidssubsidie ontvangen). In 2023 werd daarom een onderzoek gestart naar een manier om de Leerlijn in deze weerbarstige markt³ te kunnen zetten. Deze activiteiten, uit wat we in deze aanvraag Spoor 2 noemen, financieren wij met private middelen en opbrengsten uit deze activiteiten. De Leerlijn (en daarnaast aanvullend aanbod) wordt in dit plan gepresenteerd als deel van ons geheel, maar vormt geen onderdeel van de BIS-activiteiten.

Wij zijn er trots op dat met De Schoolschrijver ieder kind in het PO zijn taalvaardigheid kan ontwikkelen op basis van verhalen, boeken en de inspiratie van kinderboekenschrijvers. Uniek in Nederland en voorbeeldstellend voor andere landen.

Annemiek Neeffes, directeur-bestuurder

1 Resultaten PISA 2022 in vogelvlucht, Meelissen, Maassen, Gubbels, van Langen, Valk, Dood, Derks, In 't Zandt & Wolbers, Universiteit Twente, Expertisecentrum Nederlands Nijmegen, KBA Nijmegen, dec. 2023

2 *Basischolen gebruiken lesmethodes waarvan al jaren bekend is dat ze niet werken*, Trouw 13 dec. 2023

3 *Wie is hier nou de baas? De onderwijsmarkt gijzelt ons leesonderwijs*, De Groene Amsterdammer i.s.m. Investico 14 dec. 2023

A. PROFIEL

A 1. Typering

De Schoolschrijver is een landelijk werkende culturele organisatie op het gebied van lettereducatie voor kinderen in het primair onderwijs. De organisatie is expert, verbinder en innovator op het gebied van lees- en schrijfbevordering voor kinderen in het PO. In alle programma's is een rol weggelegd voor kinderboekenschrijvers, de zogeheten Schoolschrijvers. Deze aanpak, die gebaseerd is op het aanwakkeren van plezier, verbeeldingskracht en zelfvertrouwen, verbindt onderwijs en cultuur ten behoeve van de taalvaardigheid van kinderen.

De Schoolschrijver ontwikkelt (digitale) lesprogramma's voor **alle** leerlingen en (aankomend) leerkrachten, die aansluiten op de doelen en dagelijkse praktijk van het basisonderwijs.

A 2. Missie: **Ieder kind taalsterk!**

Om kansengelijkheid in Nederland te bevorderen

Om jezelf en de wereld om je heen te begrijpen en jezelf te ontplooiën heb je taalvaardigheid nodig. Kinderen die met plezier en zelfvertrouwen lezen en schrijven, worden beter in taal en krijgen daarmee betere kansen in het leven.

De Schoolschrijver wil met de inzet van kinderboekenschrijvers:

- kinderen van alle niveaus en achtergronden in het primair onderwijs in Nederland taalsterk maken
- leerkrachten in staat stellen van leerlingen gemotiveerde en vaardige lezers en schrijvers te maken

A 3. Visie

Laaggeletterdheid is een groot maatschappelijk probleem

De gedigitaliseerde samenleving vraagt steeds meer van onze zelfredzaamheid. Onderdak, zorg, financiën, onderwijs, werk en boodschappen regelen we allemaal online. Voor veel mensen is dat de normaalste zaak van de wereld geworden. Taalvaardigheid is hierbij onmisbaar. Nederland telt inmiddels 2,5 miljoen (!) mensen die onvoldoende leesvaardig zijn om succesvol deel te kunnen nemen aan onze maatschappij. Uit onderzoek blijkt ook dat maar liefst een kwart van de Nederlandse leerlingen het risico loopt laaggeletterd te worden. Voor de ontwikkeling van kinderen en voor hun kansen op een leven vol mogelijkheden is een goede taalvaardigheid dus van levensbelang.

Het belang van lezen

Lezen is de kern van onze samenleving. De cultuur is erop gebouwd (democratie, recht, onderwijs en wetenschap) en onze participatie in de maatschappij, ons burgerschap, is ervan afhankelijk.

Lezen is een basisbehoefte

Als de leesvaardigheid in onze samenleving verslechtert, heeft dat nadelige gevolgen voor de economie, de gezondheid en het levensgeluk van mensen, voor hun kansen en voor hun rol als mondige en betrokken burgers in een democratisch bestuurd land, en niet in de laatste plaats voor hun culturele ontwikkeling. Al die zaken samen vormen het vitale weefsel van onze samenleving en bepalen de kracht en de gezondheid ervan.⁴

Ook digitale geletterdheid begint bij lezen. Als kinderen zich ontwikkelen tot zelfstandige en gemotiveerde lezers die hele boeken lezen voor hun ontspanning en hun ontwikkeling, dan komt dat altijd hun digitale geletterdheid ten goede.⁵ Goede lezers weten hun weg te vinden op het wereldwijde web en weten zich staande te houden in een

⁴ Manifest *Oproep tot een ambitieus leesoffensief*, de Leescoalitie 2020, mede ondertekend door De Schoolschrijver

⁵ *Geletterdheid en schoolsucces*: Anneke Smits en Erna van Koeven - Windesheim Lectoraat: Onderwijsinnovatie en ICT, dec. 2023

wereld van echt nieuws en nepnieuws en kunnen teksten kritisch wegen. Lezen heeft ook een sociale functie. Het vermogen om jezelf in taal uit te drukken en het vermogen om je in de gedachtegang van een ander in te leven, ontstaan met lezen.

Lezen verbindt

Boeken helpen ons om ons te verbinden met anderen, ons in te leven in mensen met andere levens, andere gedachten en andere overtuigingen. Al lezend verruimen we ons perspectief op de wereld en op elkaar – en dat is in een inclusieve samenleving van grote waarde.⁶

De oplossing: kinderboeken(schrijvers) in het hart van het taalonderwijs

De Schoolschrijver gelooft in de kracht van verhalen. Volgens (internationaal) onderzoek⁷ is het lezen van verhalen de beste voorspeller van goede leesvaardigheid, terwijl ook het integreren van lezen en schrijven leesvaardigheid vergroot. De aanpak van De Schoolschrijver is opgebouwd vanuit aantrekkelijke kinderboeken, geeft auteurs een creatieve rol als motivator en coach en integreert lezen en schrijven. De Schoolschrijvers kunnen als geen ander kinderen op een prikkelende manier in aanraking brengen met boeken en de magie van verhalen. Zij staan dicht bij de belevingswereld van het kind en zijn in staat om via creatieve opdrachten kinderen plezier en zelfvertrouwen te bieden bij lezen en schrijven.

Kansengelijkheid & inclusiviteit

In de missie van De Schoolschrijver *Ieder kind taalsterk!* ligt het streven naar maximale kansengelijkheid en inclusiviteit besloten. Leidend is het geloof in de kracht van verhalen als verbindende factor om te kunnen komen tot een inclusieve samenleving. Mensen/kinderen die taalvaardig zijn kunnen belangrijke informatie begrijpen en hun eigen noden verwoorden, zij hebben betere kansen op goed en bevredigend betaald werk en een gezond leven. Taalvaardigheid stelt hen in staat als volwaardige burgers mee te kunnen doen in de maatschappij.

Met de gekozen inhoud en vorm van de lesprogramma's draagt De Schoolschrijver bij aan de culturele veelstemmigheid van de samenleving en aan het bevorderen van wederzijds begrip voor verschillende zienswijzen. De programma's van De Schoolschrijver zijn gericht op de lees- en schrijfbevordering van *alle* kinderen in het primair onderwijs. Ook leerkrachten, ouders en leesprofessionals van alle culturele en sociaal-maatschappelijke achtergronden worden betrokken, om het kind bij deze ontwikkeling te ondersteunen.

A 4. Aanpak

De Schoolschrijver is al dertien jaar succesvol in het ontwikkelen van effectieve (digitale) programma's die kinderen daadwerkelijk inspireren om meer en beter te gaan lezen en schrijven. De kern van de aanpak is een unieke en doelgerichte samenwerking tussen kinderboekenauteurs, onderwijskundigen, digitale ontwerpers, onderzoekers en leerkrachten uit het primair onderwijs zelf.

De Schoolschrijver verbindt artistieke en maatschappelijke samenwerking: alle activiteiten worden mede bedacht en uitgevoerd in samenwerking met onderwijs, bibliotheken, universiteiten ten behoeve van maximale aansluiting op doelgroepen/het onderwijsveld.

De aanpak van De Schoolschrijver is innovatief omdat lesprogramma's worden ontwikkeld of vernieuwd op basis van ervaringen van de eindgebruikers en actuele wetenschappelijke inzichten en digitale mogelijkheden rondom het onderwijs.

⁶ Manifest *Oproep tot een ambitieus leesoffensief*, de Leescoalitie 2020, mede ondertekend door De Schoolschrijver

⁷ <https://www.lezen.nl/onderzoek/fictie-lezen-is-sterkste-voorspeller-leesvaardigheid>, 2022

A 5. Doelgroepen & impactdoelstellingen

Voor alle kinderen in het PO (of in de PO-leeftijd)

- meer intrinsieke motivatie om boeken te lezen, beter (verdiepend) te lezen
- inspiratie, zelfvertrouwen en vaardigheden om eigen verhalen te bedenken, te verwoorden, te delen
- toegang tot en kennis van de wereld van verhalen en jeugdliteratuur

Voor (aankomend) leerkrachten, leesconsulenten, bibliotheekmedewerkers

- vaardigheden om kinderen te helpen van achterstand naar gemiddeld taalniveau
- inspiratie en vaardigheden hoe boeken te gebruiken in lees- en schrijfactiviteiten
- inspiratie en vaardigheden voor een sterke lees- en verhalencultuur in de klas, in en rond de school

Voor kinderboekenschrijvers

- didactische kennis en vaardigheden als leesbevorderaar voor kinderen in het PO
- grotere bekendheid van de diversiteit aan kinderboeken voor het primair onderwijs
- versterking van de gemengde beroepspraktijk en positie op de arbeidsmarkt

Voor het educatie- en letterenveld

- vergroting kennis en expertise ten behoeve van een effectieve aanpak van leesbevordering bij kinderen die dat extra zetje in hun taalontwikkeling nodig hebben
- verbinding van partnerorganisaties ten behoeve van leesbevordering bij kinderen in en rond het PO
- versterking van bestaande infrastructuren rondom leesbevordering

A 6. Impact meten

De effectiviteit van de aanpak van De Schoolschrijver wordt doorlopend getoetst door middel van eigen evaluaties met doelgroepen, gebruikers en de Schoolschrijvers (mondeling via diepte-interviews en evaluatiedagen en schriftelijk door middel van enquêtes) en door middel van onafhankelijk onderzoek.

Theory of Change

In 2020 werd op basis van evaluaties en divers onafhankelijk onderzoek (onder andere door Stichting Lezen) door onderzoeksbureau Sinzer meta-onderzoek gedaan en op basis daarvan een impactanalyse (Theory of Change) en effectketen opgesteld. In deze effectketen wordt zichtbaar hoe plezier het vertrekpunt vormt voor de ontwikkeling van vaardigheden met de aanpak van De Schoolschrijver. Zie: www.deschoolschrijver.nl/resultaten/

A 7. Positie

De Schoolschrijver positioneert zich als voorbeeldstellende **expert**, **verbinder** en **innovator** in het veld van onderwijs, cultuur en wetenschap:

- **expert** op het gebied van effectieve lees- en schrijfbevordering met de inzet van kinderboeken(schrijvers) voor basisschoolleerlingen van alle niveaus en achtergronden
- **verbinder** van onderwijs, cultuur, wetenschap en samenleving: samenwerking tussen de onderwijspraktijk, auteurs, onderwijskundigen, bibliotheken en maatschappelijke organisaties, met wetenschappelijk onderzoek als vertrekpunt en toets
- **innovator** van (digitale) lettereneducatie die aansluit op actuele maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in de samenleving en het onderwijsveld

De Schoolschrijver onderscheidt zich van andere aanbieders van creatieve lettereneducatie in Nederland door een aanpak met integratie van lezen en schrijven, een nationaal bereik met programma's voor alle niveaus en focus op duurzame impact en structurele aanwezigheid in het primair onderwijs.

B. REFLECTIE OP 2021–2024

B 1. Activiteiten 2021–2023

Naast het intensieve Halfjaarprogramma, met Schoolschrijvers als gastschrijver live voor de klas, nam de digitalisering van het aanbod een vlucht. Hieronder de belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op de activiteiten in 2025-2028.

• Halfjaarprogramma

Het meest intensieve programma vormt na dertien jaar nog altijd een belangrijke bron van ervaringen en inspiratie van Schoolschrijvers in hun directe interactie met leerlingen in de klas. Het programma is exclusief voor basisscholen waar de percentages taalachterstand Nederlands het hoogst zijn. In 2021-2023 werden meer rolmodellen voor de klas gebracht voor kinderen met een cultureel diverse achtergrond: Iven Cudogham, Rashid Novaire, Atta de Tolk en Sharid Alles. Nieuwe en actuele thema's die leerlingen zelf aanreiken werden geïmplementeerd, zoals de Ramadan, de aardbevingen in Syrië en Turkije, tradities thuis.

Het Halfjaarprogramma is effectief, maar ook arbeidsintensief, relatief kostbaar en niet schaalbaar. In 2025-2028 gaat het met de tijd mee en wordt het doorontwikkeld tot een modulair programma met aanvullende digitale onderdelen. De auteur als gast-leerkracht blijft de creatieve spil waar alles om draait, in en rond de klas.

• Maandprogramma's

De Maandprogramma's bestaan uit vier of zes digibordlessen, die kunnen worden afgesloten met een liveles van een schrijver. In 2021-2023 werd de inhoud van de programma's verrijkt met een grotere diversiteit aan boeken en werd het thema *identiteit* toegevoegd. In het programma *Dichtgeheimen* werd *spoken word* opgenomen. Speciaal voor de Kinderboekenweek 2023 werd een nieuw maandprogramma (*Superik*) ontwikkeld, dat volledig in het teken staat van identiteit en de diversiteit aan culturele achtergronden.

In 2025-2028 wordt een aantal maandprogramma's geactualiseerd en gedeeltelijk geïmplementeerd in het nieuwe modulaire 'Halfjaarprogramma 2.0'.

• Leerlijn Lezen & Schrijven (pilots)

Ingegeven door het succes van de digitale programma's en de ambitie om niet alleen incidenteel, maar vooral structureel in het PO aanwezig te kunnen zijn, werd een combinatie van maandprogramma's gemonteerd tot een Jaarlijn. Na een eerste pilot werd duidelijk dat duurzame impact gerealiseerd kan worden met een methodiek die het hele jaar door kan worden ingezet, en die de leerkracht in staat stelt de SLO- leesdoelen te realiseren. De Schoolschrijver heeft private middelen gevonden voor de ontwikkeling van een Leerlijn Lezen en Schrijven: geïntegreerd lees- en schrijfonderwijs voor groep 3 tot en met 8 met een hoofdrol voor jeugdliteratuur en hun schrijvers.

In 2025-2028 zal duidelijk worden hoe deze aanpak een (commerciële) weg kan vinden in het onderwijs (zie onder B4. Governance, pagina 8)

• Academie

De Schoolschrijver Academie biedt trainingen voor (aankomend) leerkrachten en leesconsulenten, door Schoolschrijvers. De afname en ontwikkeling stagneerde door de coronajaren; met name de ambitie om op meer pabo's met trainingen aanwezig te zijn werd belemmerd. Nieuw en met succes werden online-kennissessies aangeboden, met bijdragen van externe deskundigen over specifieke 'lees'-onderwerpen.

In 2025-2028 staan geactualiseerde en nieuw te ontwikkelen trainingen voor pabostudenten op het programma.

• **Faciliteiten voor auteurs/Schoolschrijvers**

Voor auteurs bood De Schoolschrijver trainingsdagen, trajectbegeleiding en individuele coaching met als doel de verdere ontwikkeling tot leesbevorderaar. In het trainingsaanbod ging extra aandacht uit naar (culturele) diversiteit met workshops *spoken word*, rap, meertaligheid in de klas en multidisciplinaire lesvormen.

In 2023 werd een nieuwe inschrijftool ontwikkeld die de inzet van schrijvers in de klas verbindt aan de planning en de financiële administratie. Dit maakt het voor schrijvers heel makkelijk om boekingen met informatie over de school in te zien en facturen in te dienen; allemaal gedigitaliseerd.

Vanzelfsprekend zullen in 2025-2028 Schoolschrijvers betrokken zijn bij de ontwikkeling van het nieuwe modulaire Halfjaarprogramma en het digitale aanbod. In het trainingsaanbod voor auteurs gaat extra aandacht uit naar de aanpak van achterstand, het speciaal onderwijs en de integratie van meertaligheid.

B 2. Impact, waardering en groei in bereik

De Schoolschrijver evalueert en onderzoekt doorlopend de impact van het lesaanbod. Uit de evaluaties van de programma's in 2021-2023 wordt duidelijk dat kinderen met de aanpak actiever en met meer plezier aan de slag gaan met taal: ze gaan vaker naar de bibliotheek, lezen met meer plezier en aandacht en hebben zin om te schrijven.

Programma's worden hoog gewaardeerd door de doelgroepen, zo blijkt uit de gemiddelde scores over de afgelopen drie jaar: Halfjaarprogramma 8,3⁸, maandprogramma's 8,1, Academie 8,2. Uit deze evaluaties komt de betekenis voor leerkrachten en kinderen naar voren: ruim 80 procent van de leerkrachten ziet een duidelijk positief effect bij de leerlingen in een toename van creativiteit, beter verhalen schrijven, meer zelfvertrouwen en meer leesplezier. De impact op de leesvaardigheid is binnen het halfjaar nog niet meetbaar. Wel is aantoonbaar de noodzakelijke basis gelegd. Een ruime meerderheid van de leerkrachten is geïnspireerd door het creatieve taalonderwijs van de Schoolschrijver en is van plan elementen uit het Halfjaarprogramma te blijven inzetten in de eigen lessen.⁹

In 2021, het eerste BIS-jaar voor De Schoolschrijver, groeide het bereik (direct en indirect) van 300 naar 600 scholen en het aantal kinderen dat werkte met een programma van De Schoolschrijver steeg met 60 procent ten opzichte van 2020 naar 190.000 kinderen. De coronamaatregelen en de populariteit van de digitale programma's als gevolg hiervan speelden een doorslaggevende rol. In 2022 werden ruim 780 scholen bereikt en 234.500 kinderen. In 2023 werden 770 scholen bereikt en 231.000 kinderen.

B 3. Organisatie

De Schoolschrijver is een relatief kleine organisatie in verhouding tot de hoeveelheid activiteiten en het bereik dat ermee gerealiseerd wordt. Eind 2023 waren veertien medewerkers in dienst (11 fte) en 11 freelancers/zzp'ers (4,71 fte) aan het werk. Door de gestegen verkoop van programma's steeg ook de inzet van de kinderboekenschrijvers. In 2021-2023 waren circa tachtig auteurs actief als Schoolschrijver.

De organisatie bleek wendbaar en weerbaar (ook in coronatijd) om adequaat in te spelen op de vraag uit het onderwijs naar digitale programma's. Om de groei van het aanbod en de aansluiting op actuele ontwikkelingen in het onderwijsveld te kunnen waarborgen werd geïnvesteerd in:

- **nieuwe expertise** op de afdeling (digitale) productontwikkeling
- **automatisering:** een nieuwe (digitale) inschrijftool voor scholen en schrijvers. Het verkoopproces werd geautomatiseerd via het CRM-systeem

⁸ rapportages zijn bij De Schoolschrijver opvraagbaar

⁹ voor meer gedetailleerde resultaten: jaarverslagen 2021 en 2022 op www.deschoolschrijver.nl/jaarverslagen

- **scholing en training:** een teambreed aanbod van leergangen en trainingen (onder andere via het ING Nederland Fonds), gericht op verkoop, advies & onderhandeling en impact-meten, interne trainingen/teamdagen over de wisselwerking tussen eigen drijfveren, organisatiedoelen en de beoogde maatschappelijke impact (ik-wij-het), congressen over lezen en (lees)onderwijs, individuele loopbaancoaching

Diversiteit en inclusie

De Schoolschrijver is een divers samengestelde organisatie (inclusief raad van toezicht) op het gebied van leeftijd, gender, geslacht en woonregio, mede als resultaat van doelgerichte inspanningen. Voor wat betreft auteurs zijn aan onze poule toegevoegd: Babs Gons, Gershwin Bonevacia, Iven Cudogham, Chinouk Thijssen, Mylo Freeman, Rashid Novaire, Atta de Tolck, Najiba Abdellaoui en Sharid Alles.

B 4. Governance

In januari 2022 startte De Schoolschrijver met een raad van toezicht (voorheen bestuur) en Annemiek Neeffjes als directeur-bestuurder.

In 2023 werd onderzoek gedaan naar de noodzaak en mogelijkheid om naast de anbi-stichting een tweede juridische entiteit op te richten. Het aanbieden van een lesmethodiek op de 'vrije' onderwijsmarkt impliceert voor De Schoolschrijver een potentieel ongelijke concurrentiepositie ten opzichte van commerciële uitgeverijen (die geen overheidssubsidie ontvangen). In 2024 wordt bepaald op welke manier de Leerlijn Lezen en Schrijven onbelemmerd aan het PO kan worden aangeboden.

Van deze ontwikkelingen werd OCW en ook de Raad voor Cultuur in 2023 regelmatig op de hoogte gesteld. Uiteraard blijft De Schoolschrijver dit doen in 2024.

Een tweede juridische entiteit betekent een mogelijke splitsing van activiteiten. In dit plan worden alle activiteiten gepresenteerd die de huidige stichting ontwikkelt en aanbiedt. Al deze activiteiten zijn gebaseerd op dezelfde missie, visie en kwaliteitskenmerken. Echter, omdat de methodiek (Leerlijn Lezen en Schrijven, met een aantal maandprogramma's als aanvullend aanbod en specifieke trainingen) niet met publieke middelen gefinancierd is of wordt, wordt deze als 'Spoor 2' gepresenteerd en maakt geen onderdeel uit van de BIS-financiering.

SPOOR 1 basisactiviteiten:

activiteiten die met publieke, private middelen en eigen inkomsten uit dit aanbod gefinancierd worden.

Deze aanvraag betreft deze activiteiten.

SPOOR 2:

activiteiten die met private middelen en uit de verkoop van dit specifieke aanbod gefinancierd worden.

C. ACTIVITEITEN 2025–2028

In dit hoofdstuk worden alle activiteiten van De Schoolschrijver gepresenteerd. Alle beschreven activiteiten (in C 2, C 3 en C 4) zijn onderdeel van de BIS-activiteiten, met uitzondering van de Spoor 2-activiteiten in C 2.

C 1. Kwaliteitskenmerken

Alle activiteiten van De Schoolschrijver:

- worden ontwikkeld op basis van de creativiteit en het werk van kinderboekenauteurs
- zijn divers en inclusief van inhoud en vorm:
  - met kinderboeken en verhalen van schrijvers met een diverse en/of biculturele achtergrond
  - met verhalen, voorleesfragmenten en opdrachten waarin verschillende kinderen zich kunnen herkennen qua (gender)identiteit en/of culturele achtergrond, met hoofdpersonen uit andere landen, culturen, gezinssamenstelling et cetera
  - met integratie van andere kunstvormen in livelessen (muziek, drama, *spoken word*)
- zijn gebaseerd op (bestaand) onderzoek naar taalontwikkeling bij kinderen
- zijn gericht op het behalen van de door de overheid gestelde onderwijsdoelen (SLO)
- sluiten aan op actuele (digitale) ontwikkelingen in en rond het onderwijsveld (PO)
- worden getoetst in de praktijk door eigen en extern onderzoek

C 2. Aanbod

SPOOR 1 BASISACTIVITEITEN (BIS)

Activiteiten die met publieke, private middelen en eigen inkomsten uit dit aanbod gefinancierd worden.

Visie: focus op inspiratie en motivatie

Doel: kinderen met taalachterstand toebrengen naar het instapniveau lezen en schrijven, om mee te kunnen doen met het reguliere taalonderwijs.

De basisactiviteiten zijn gericht op het leggen van de basis voor effectieve lees- en schrijfbevordering voor alle kinderen in het PO. Plezier in het zoeken, kiezen en lezen van verhalen en boeken is de eerste stap. Tegelijkertijd wordt bij kinderen het zelfvertrouwen aangewakkerd om eigen verhalen te verwoorden en te delen.

Kleine schulden zijn vaak het begin van snel groeiende financiële problemen. Zo is het ook met taalachterstand: onderzoek wijst uit dat vroegtijdig ingrijpen de kansen voor een kind op een succesvolle schoolcarrière significant vergroot. Er is veel onderzoek gedaan naar taalachterstand bij kinderen en hoe deze aangepakt zou kunnen worden. Er zijn ook veel instellingen die zich op beleidsniveau bezighouden met de problematiek. Er is echter (nog) geen specifieke aanpak of programma om kinderen met achterstand net dat zetje te geven, waardoor ze met het reguliere taalonderwijs mee kunnen komen.

De Schoolschrijver gaat haar rijk opgebouwde kennis en expertise, samen met relevante partners, doorvertalen naar concrete programma's die de meest kwetsbare kinderen inspireren en motiveren om te lezen en eigen verhalen te schrijven en te delen.

Kernwaarden

De kernwaarden van het aanbod volgen uit de adviezen van SLO-Stichting Lezen-Taalunie (Lezen in het PO) m.b.t. het versterken van de basisvaardigheden taal/Nederlands voor kinderen met taalachterstand en nieuwkomers:

1. *zorg voor een rijk taalaanbod*: grote diversiteit aan teksten in een motiverende leesomgeving
2. *bevorder lees- en schrijfonderwijs vanuit motivatie*: een leerling die graag leest en schrijft, doet dat meer en beter
3. *zet meertaligheid in*: aandacht en waardering voor (thuis)talen en taalvariëteiten versterkt het zelfvertrouwen en de motivatie van leerlingen

Programma's

1. Halfjaarprogramma 2.0 (werktitel):

Modulair programma voor leerlingen die 'taalkracht' het hardst nodig hebben.

Het Halfjaarprogramma 2.0 wordt een opbouwprogramma dat op maat kan worden samengesteld uit live- en digitale programmaonderdelen door Schoolschrijvers, voor het PO en de bibliotheek/Bibliotheek *op school*.

Dit programma komt voort uit het Halfjaarprogramma, waarbij een auteur als gastschrijver verbonden is aan een school met een hoog percentage kinderen met een taalachterstand. De modules zijn een doorontwikkeling van onderdelen uit het bestaande Halfjaarprogramma en een deel van de reeds ontwikkelde maandprogramma's. Daarbij worden ook nieuwe (fysieke en digitale) onderdelen gemaakt.

Het Halfjaarprogramma 2.0 wordt aangeboden voor de groepen 1-2, 3-4 en 5-6 in blokken van acht weken (ingericht op het jaarrooster van het onderwijs). Er zijn drie thema's/niveaus waarop een school kan instappen of opbouwen:

ONTDEKKEN

Doel: kinderen het plezier geven van verhalen en boeken, dicht bij huis.

- 'op boekenreis', op school en in de bibliotheek. Kinderen komen in aanraking met verhalen en boeken en ontdekken hun eigen leesvoorkeur
- voorlezen en voorleesboeken krijgen speciale aandacht om ook ouders/context te betrekken

MOTIVEREN

Doel: kinderen stimuleren hun eigen verhalen te verzinnen, te verwoorden en te delen.

- spelen en oefenen met letters, woorden, verhaaltjes, liedjes, rijmpje,
- zelf verhalen verzinnen: avonturen bedenken, personages tekenen, eigen verhalen verwoorden, vertellen en verbeelden

TOEPASSEN

Doel: kinderen de vaardigheden bieden om met vertrouwen te lezen en te schrijven.

- een verhaal van begin tot einde leren bedenken en schrijven
- ontdekking van de persoonlijke leesvoorkeur
- verdieping in verhaalaspecten zoals personages en spanning
- verdieping in het delen en bespreken van (eigen)verhalen en boeken

2. Academie

Trainingen bij de lesprogramma's

Deze trainingen zijn een voorbereiding of aanvulling op het Halfjaarprogramma 2.0 en worden gegeven door Schoolschrijvers. De training kan op maat worden geleverd bij dezelfde drie themablokken, specifiek gericht op kinderen met taalachterstand, nieuwkomers en anderstaligen in de klas:

ONTDEKKEN

Doel: de (aankomend) leerkracht maakt een aantrekkelijke leesomgeving voor iedereen in de klas en op school.

- kennismaking met een diversiteit aan boeken en inspiratie om zelf (meer) te gaan lezen
- manieren om (anderstalige) ouders te betrekken bij het (voor)lezen

MOTIVEREN

Doel: de (aankomend) leerkracht kan kinderen stimuleren en begeleiden bij het bedenken, verwoorden en delen van hun eigen verhalen.

- kennismaking met inspirerende lesvormen en opdrachten
- aanvullende tips, advies en (individuele) coaching

TOEPASSEN

Doel: kinderen de vaardigheden bieden om met plezier en zelfvertrouwen te lezen en te schrijven.

- inzicht in lesvorm, opdrachten, uitvoering en in feedback geven
- werkvormen om kinderen hun werk te laten presenteren en erover te praten

Speciale trainingen in samenwerking met partners

- **Pabotrainingen** i.s.m. Thomas More & Bibliotheek Rotterdam, Hogeschool van Amsterdam/OBA. Vanaf 2025 worden nieuwe pabotrainingen ontwikkeld die onder meer via het pabonetwerk van Stichting Lezen onder de aandacht gebracht worden.
- **Cursus 'Creatief Schrijven in de klas' voor leesconsulenten en -coördinatoren** in samenwerking met Stichting Lezen en Mariet Lems. Een vierdaagse cursus waarin leerkrachten en leesconsulenten kennis en vaardigheden rondom creatief schrijven (en lezen) ontwikkelen. Deelnemers ontvangen na afronding het certificaat 'Specialist creatief schrijven primair onderwijs'.
- **Creatieve Taalcolleges** i.s.m. OBA/Stichting Taalvorming: een serie creatieve colleges voor leerkrachten in het PO in Amsterdam met theoretische onderbouwing en praktische ideeën om met meer aandacht te lezen en te schrijven.

SPOOR 2 ACTIVITEITEN

Visie: focus op duurzame impact

Leerfase 2: lezen en schrijven op het niveau van onderwijsdoelen

Doel: ieder kind in het primair onderwijs taalsterk, met een structurele aanpak voor groep 3 tot en met 8.

Al lang is duidelijk dat de vigerende taalmethodes niet voldoen om kinderen aan het lezen te krijgen. De worsteling van scholen om hun leerlingen taalvaardig te maken door meer te lezen, is een worsteling waar juist hulp kan worden geboden vanuit een ander perspectief dan de reguliere taalmethodes bieden. De Schoolschrijver ontwikkelt de Leerlijn Lezen en Schrijven, als alternatieve methodiek: een structurele en integrale aanpak waarmee kinderen dagelijks aan de slag gaan met taal, lezen en schrijven. De leerkracht raakt geïnspireerd en wordt ondersteund in zijn taalonderwijs.

Kernwaarden

De Spoor 2-activiteiten worden ontwikkeld om de leerling en de leerkracht optimaal te ondersteunen bij het uitvoeren van **creatief** en **effectief** lees- en schrijfonderwijs, waarin kinderliteratuur en andere rijke teksten een leidende rol vervullen, met een motiverende rol voor kinderboekenauteurs.

1. *compleet aanbod* voor leerlingen van alle niveaus voor lezen (technisch, begrijpend, leesplezier) en schrijven dat aansluit op de taaldoelen PO
2. *ondersteuning van de school en de leerkracht* bij de implementatie van een effectieve, geïntegreerde aanpak van het lees- en schrijfonderwijs
3. *meetbaar resultaat:* impactmeting i.s.m. wetenschappers

Programma's

1. Leerlijn Lezen en Schrijven

Een complete methodiek voor geïntegreerd lezen en schrijven voor groep 3 tot en met 8.

Leerkrachten kunnen het hele jaar door op een creatieve en effectieve manier werken aan de taaldoelen van hun leerlingen. Een leesmethodiek met direct gebruik van zorgvuldig gekozen, aansprekende verhalen, die de kern vormen van digibordlessen met aanvullende opdrachten, lesbladen en -materialen. De methodiek brengt leerlingen in contact met schrijvers, die verhalen tot leven brengen en hun eigen schrijfgeheimen delen.

2. Aanvullende leermiddelen: maandprogramma's

Korte interventies voor taalonderwijs die een boost geven aan lezen, schrijven en taalbeleving. Vier of zes digibordlessen met de optie voor een live-schrijver in de klas. Via de maandprogramma's kunnen scholen laagdrempelig kennismaken met de digitale aanpak van De Schoolschrijver, overtuigd raken en vervolgens de structurele Leerlijn afnemen. Dit betreft andere maandprogramma's dan die worden gebruikt in HJP 2.0 (Spoor 1).

3. Training & advies

Het trainingsaanbod in Spoor 2 is gericht op effectieve didactiek en kennisontwikkeling. Leerkrachten leren betekenisvolle en motiverende lessen te geven waar kinderen sterke lezers en schrijvers van worden. De training die een schoolteam helpt de Leerlijn te implementeren, wordt met divers aanbod uitgebreid.

C 3. Faciliteiten voor (School)schrijvers (BIS)

De Schoolschrijver levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en inzet van kinderboekenschrijvers als leesbevorderaar in het PO. Hiermee worden de vaardigheden van schrijvers vergroot en wordt de gemengde beroepspraktijk verbreed. Met een ruim aanbod van faciliteiten worden schrijvers getraind en begeleid:

- trainingen voor kinderboekenauteurs tot leesbevorderaar in het PO (= Schoolschrijver)
- training en begeleiding ten behoeve van de aansluiting van Schoolschrijvers bij de digitale programma's (o.a. livelessen bij de maandprogramma's)
- trajectbegeleiding 'on the job'
- buddysysteem: coaching voor en door Schoolschrijvers
- inspiratiedagen: een uitdagende spreker en een keuze uit workshops die actuele content bieden voor de schrijver in de klas (voorbeelden: meertaligheid, spoken word, rappen, orde houden, integratie van andere kunstvormen zoals muziek en drama)
- evaluatiedagen voor Schoolschrijvers: uitwisseling van kennis en ervaring
- nieuwsbrief (per kwartaal) met nieuws en updates over de organisatie en lopende programma's
- online omgeving voor onderlinge uitwisseling van ervaringen
- een gebruiksvriendelijke digitale inschrijftool voor boekingen en administratie van auteurs

C 4. Onderzoek & kennisdeling (BIS)

In 2025-2028 doet De Schoolschrijver verdergaand kennis- en impactonderzoek in samenwerking met experts op het gebied van leesbevordering bij taalachterstand.

Kennisonderzoek

Er wordt kennis opgehaald bij en uitgewisseld met:

- **Stichting Lezen** (Marloes Robijn) publiceert in voorjaar 2024 samen met de Hogeschool Utrecht (Eveline Wouters / Lectoraat Meertaligheid en Onderwijs) een kennisrapport voor onderwijsprofessionals over leesmotivatie voor de meertalige doelgroep in het primair onderwijs. Deze publicatie is een belangrijk fundament onder het te ontwikkelen modulaire aanbod voor nieuwkomers
- **LOWAN**: ondersteuning onderwijs nieuwkomers, over leerdoelen bij taalonderwijs aan nieuwkomers
- **Stichting Taalvorming**: over creatieve lettereneducatie met nieuwkomers
- Erna van Koeven/Hogeschool Windesheim Zwolle: over rijke taal en onderwijs aan nieuwkomers
- Joana Duarte, hoogleraar wereldburgerschap en tweetalig onderwijs, lector meertaligheid en geletterdheid/NHL-Stenden Hogeschool, Orhan Ağırdağ, Universiteit van Amsterdam: specialisatie lerarenopleiding, meertaligheid en digitalisering

Impactonderzoek

De effectiviteit van de programma's wordt getoetst middels:

1. **monitoring en evaluaties** (door De Schoolschrijver i.s.m. doelgroepen)
2. **onderzoek** (door onderwijsdeskundigen van De Schoolschrijver i.s.m. gebruikers)
3. **onafhankelijk onderzoek**: in 2026-2028 wordt een extern effectonderzoek gedaan ten behoeve van het Halfjaarprogramma 2.0.

Kennisdeling

De Schoolschrijver draagt met haar kennis en expertise bij aan onderzoeken, publicaties, expertmeetings en congressen over leesbevordering bij kinderen in de PO-leeftijd met (kans op) taalachterstand. Dit gebeurt via bestaande infrastructuur van krachtige partners in het veld: Stichting Lezen, Leescoalitie, Tel mee met Taal, Kennistafel Effectief Leesonderwijs, Adviesraad en Werkgroep Expertisepunt Basisvaardigheden, Auteursbond.

D. REFLECTIE OP DE CRITERIA

D 1. Artistiek inhoudelijke kwaliteit

Leesonderwijs dat wél werkt, net een beetje anders

De eigenzinnige verbeeldingskracht van kinderboeken(schrijvers) als bron van creatief taalonderwijs is een onderscheidende kwaliteit van het complete aanbod van De Schoolschrijver. Fysiek of digitaal voor de klas weten zij kinderen mee te slepen in de (vaak onbekende en) uitdagende wereld van verhalen, lezen en taal.

De Schoolschrijver zet de kracht van een grote diversiteit aan schrijvers in als bron van hoogwaardige educatieve producten die nauw aansluiten bij de noden, doelen en faciliteiten van de doelgroepen waarop ze gericht zijn. Alle programma's worden op basis van actuele inzichten uit onderzoek en wetenschap verzorgd door een team van schrijvers, onderwijskundigen en vertegenwoordigers uit het PO. Onderwijs, cultuur en wetenschap worden op originele manieren verbonden in een iteratieve samenwerkingscyclus van ontwikkeling - gebruik - toetsing - verbetering.

Alle activiteiten worden zorgvuldig gemonitord en geëvalueerd met de gebruikers. Kritische bevindingen worden verwerkt in de doorontwikkeling van de programma's om maximale impact te realiseren. Uit eigen en extern onderzoek blijkt dat de activiteiten van De Schoolschrijver de negatieve spiraal van ontleding bij kinderen in het PO daadwerkelijk doorbreken. Zie B2. Impact, waardering en groei in bereik pagina 7.

D 2. Maatschappelijke betekenis

Expert, verbinder, innovator ten behoeve van impactvolle lettereducatie

De Schoolschrijver vertegenwoordigt de creatieve sector, die door de overheid wordt opgeroepen om een bijdrage te leveren aan het oplossen van grote maatschappelijke problemen.¹⁰ Dat doet De Schoolschrijver als expert, verbinder en innovator in lettereducatie die onderwijs, cultuur en wetenschap laat samenwerken om het maatschappelijke probleem van ontleding aan te pakken.

10 bron - *De kracht van creativiteit*; cultuur midden in de samenleving - Meerjarenbrief 2023-2025 OCW

In samenwerking met krachtige partners

De Schoolschrijver is doorlopend actief in het aangaan van lokale en nationale samenwerkingen, binnen bestaande infrastructuren, die ook daadwerkelijk een versterking van betrokken partners teweegbrengen of waarmee de impact voor de doelgroepen wordt vergroot. De belangrijkste partners zijn:

- **Stichting Lezen**

Samenwerking met Stichting Lezen speelt zich op verschillende niveaus af:

1. als onderzoeks- en beleidscentrum levert de Stichting rapportages en kennis die een basis bieden voor de te ontwikkelen programma's
2. Kunst van Lezen/de Bibliotheek *op school* wordt vanuit Stichting Lezen gecoördineerd: er wordt kennis en ervaring uitgewisseld en gezamenlijk worden hand-outs gemaakt voor leesconsulenten van wie scholen met De Schoolschrijver werken
3. het pabonetwerk wordt gecoördineerd door Stichting Lezen: ook op dit gebied wordt overleg gevoerd over het delen van expertise, netwerk en aanbod

- **de bibliotheek en de Bibliotheek op school**

Lokale bibliotheken en dBos in heel Nederland zijn een belangrijke schakel naar alle scholen. De Schoolschrijver zet zich in om effectief aanbod zo stevig mogelijk te bundelen. Daartoe wordt samengewerkt met lokale dBos-bibliotheken, ook in het kader van lokale leesoffensieven.

- **de Schrijverscentrale**

zet ook schrijvers in als leesbevorderaar. Onderscheidend is de manier waarop het bezoek plaatsvindt en ook het doel: bij de Schrijverscentrale gaat het om een literaire leesimpuls waarbij het eigen werk van de schrijver centraal staat. Bij De Schoolschrijver heeft de auteur een rol als motivator en coach: zijn/haar/diens bezoek volgt op een educatieve digitale module (maandprogramma's of Leerlijn) of hij/zij/hen fungeert als gastschrijver zoals in het Halfjaarprogramma. De Schoolschrijver en de Schrijverscentrale zijn op de hoogte van elkaars trainingsaanbod en stemmen dit op elkaar af; waar logisch wordt in het aanbod de komende jaren samen opgetrokken.

- **de Leescoalitie**

samenwerkingsverband gericht op het bevorderen van lezen en geletterdheid, onder penvoering van Stichting Lezen en met onder andere KB nationale bibliotheek, de CPNB, Vereniging van Openbare Bibliotheken, Nederlands Letterenfonds, de Schrijverscentrale en De Schoolschrijver. In 2024 start een gezamenlijke PR-campagne.

- **de CPNB**

voor gezamenlijke acties voor de promotie van lezen. Er is een samenwerking rondom meerdere campagnes, zoals de Kinderboekenweek en de Nationale Voorleesdagen. In 2025-2028 wordt de samenwerking geïntensiveerd.

- **Literaire uitgeverijen**

van jeugdliteratuur, waarmee De Schoolschrijver in contact staat, leveren nieuwe uitgaven, nieuwe schrijvers alsmede boekfragmenten en aanvullende informatie die worden ingezet bij de ontwikkeling van de programma's.

Amsterdam als biotoop

Projecten worden in Amsterdam ontwikkeld, in samenwerking met scholen en partnerinstellingen. Het rijke culturele leven in Amsterdam vormt een bron voor innovatie en inspireert vanwege de (culturele) diversiteit. Juist in kleurrijke stadsdelen wordt intensief samengewerkt met scholen: Zuidoost, Noord, (Nieuw-)West en Oost. Naast Stichting Lezen, de Schrijverscentrale en het Nederlands Letterenfonds zijn dit belangrijke samenwerkingspartners in de stad:

- **Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) en de Bibliotheek op school**

In het hele aanbod van De Schoonschrijver is (het stimuleren van) bibliotheekbezoek een vast onderdeel. Bij het Halfjaarprogramma 2.0 worden kinderen meegenomen op boekenreis in de bibliotheek (op school). In samenwerking met de OBA worden boeken geleverd die bij de programma's van toepassing zijn.

- **Stichting Taalvorming**

Samen met de OBA en De Schoonschrijver is een creatieve taalcoalitie Amsterdam opgericht, waarmee 'taalcolleges' worden georganiseerd voor leerkrachten. De coalitie wil in 2025-2028 uitbreiden met andere taalorganisaties in Amsterdam, met name gericht op meer diversiteit.

- **SOCK-overleg Amsterdam**

School der Poëzie, Stichting Taalvorming, Noordje, De Rode Loper op School, Muziekschool en Polder Theater voeren periodiek overleg ten behoeve van afstemming van het aanbod (rolverdeling in de stad) en het samen optrekken in het overleg met stakeholders zoals de afdeling cultuur van de gemeente en Mocca.

D 3. Toegankelijkheid

De doelgroep en de gebruiker staan altijd centraal

De programma's zijn gebaseerd op actuele inzichten over de doelstellingen en faciliteiten van doelgroepen en worden ontwikkeld in samenwerking met de gebruikers. Ze sluiten daarom maximaal aan op noden, wensen, niveau en mogelijkheden van de doelgroepen en zijn optimaal toegankelijk.

In de uitwerking van (digitale) programma's staat het gemak voor de gebruiker centraal. Zo worden programma's geboden volgens de jaarplanning van het basisonderwijs (in achtweken-schema's) en is de digitale leeromgeving aansprekend en klantvriendelijk. In de inhoud van digibordlessen wordt optimaal gebruikgemaakt van de creativiteit van de schrijvers en hun prikkelende manier van vertellen. Voor leerkrachten worden alle aanvullende materialen (zoals lesopdrachten en printbladen) meegeleverd, wat het begeleiden van een digitale les heel eenvoudig en laagdrempelig maakt.

Werving in samenwerking met

De Schoonschrijver werkt vanuit duurzame, kwalitatieve verbindingen in bestaande infrastructuren. Dit betekent dat bij de werving van doelgroepen zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van grotere, laagdrempelige netwerken.

Doelgroepen & strategie

Kinderen/leerlingen in het PO worden geworven via de volgende doelgroepen:

- **leerkrachten en taalcoördinatoren:** via scholen, schooldirecties en -besturen, koepelorganisaties, het Jeugdeducatiefonds, Schakelklassen, Taalschool onder andere via het netwerk van Stichting Lezen
- **leesconsulenten:** via regionale bibliotheken, de Bibliotheek op school en lokale leesoffensieven
- **pabostudenten:** via pabo-opleidingen (23) in heel Nederland via het netwerk van Stichting Lezen

- **Persoonlijke benadering**

De wervingsstrategie van De Schoonschrijver gaat uit van een persoonlijke benadering. Eigen onderwijsadviseurs bellen met en bezoeken scholen om een project samen te stellen dat past.

- **Focus op inhoudelijke samenwerking: betrekken van elkaars achterban**

- Via **lokale leesoffensieven:** een samenwerking tussen de lokale bibliotheek, dBos, de gemeente en het basisonderwijs. Programma's en trainingen worden ingepast in het aanbod dat vanuit de bibliotheek (op school) wordt aangeboden.

- **Via JEF-scholen:** het **Jeugdeducatiefonds (JEF)** vergroot de ontwikkelingskansen van kinderen die in armoede opgroeien. Het fonds heeft 600 gecertificeerde (JEF-)scholen, die een voorname doelgroep vormen voor De Schoolschrijver-programma's met live-schrijvers in de klas.

• Creatieve doelgroepgerichte campagnes

Via onze samenwerking met de CPNB en via eigen creatieve content zoals laagdrempelige leesbingo's of boekentips. Op deze wijze worden leerkrachten geïnspireerd en geholpen om ook de kinderen die van huis uit niet gestimuleerd worden te lezen met taal te laten spelen en het plezier van verhalen en boeken te ontdekken.

Vergroten impact en bereik

De Schoolschrijver vergroot in 2025-2028 met al haar activiteiten de impact en het bereik.

In het schema hieronder wordt een onderscheid gemaakt tussen de basisactiviteiten (BIS) Spoor 1 en de activiteiten uit Spoor 2 (niet met publieke subsidies). Er wordt onderscheid gemaakt tussen direct en indirect bereik. *Direct bereik* betreft de betaalde programma's en producten. *Indirect bereik* betreft alle scholen en kinderen die met de aanpak van De Schoolschrijver aan de slag gaan via trainingen aan leerkrachten en leesconsulenten, gratis online lees- en schrijfopdrachten (onder andere lesmaterialen voor campagnes met CPNB), via online kennissessies, proeflessen, probeerweken en overige partnerschappen.

Op deze verwachtingen rondom het bereik, zowel direct als indirect, worden de (financiële) verwachtingen van de organisatie gebaseerd.

Doelstellingen bereik	2024	2025	2026	2027	2028
SPOOR 1 basisactiviteiten					
Halfjaarprogramma	35	25	15	5	0
Halfjaarprogramma 2.0	0	20	40	60	70
Academie	20	25	30	35	35
Totaal	55	70	85	100	105
SPOOR 2 activiteiten					
Leerlijn	50	100	160	220	280
Maandprogramma's	300	435	570	705	705
Training & advies	20	30	40	50	75
Totaal	370	565	770	975	1060
Aantal scholen direct	425	635	855	1075	1165
Aantal scholen direct en indirect	935	1400	1880	2365	2565
Kinderen	280.500	419.100	564.300	709.500	768.900
Pabostudenten	400	400	400	400	400

D 4. Bedrijfsmatige gezondheid

Bedrijfsvoering

De Schoolschrijver is een financieel gezonde organisatie. De financiële bijdrage van de culturele BIS maakt de basisactiviteiten (Spoor 1) mogelijk en dient daarnaast als katalysator om impact en bereik verder te vergroten. De Spoor 2-activiteiten worden gefinancierd met private middelen en marktinkomsten uit die activiteiten.

De Schoolschrijver zet de ankerpunten van haar gevoerde beleid 2021-2024 voort: heldere doelen met een verantwoorde groei van de organisatie, de (door-)ontwikkeling van bestaande en nieuwe producten, een gezonde bedrijfsvoering met een planning & control-cyclus, risicomanagement en de codes als hoekstenen van haar beleid.

Meerjarenbegroting

De uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2025-2028:

Spoor 1 basisactiviteiten

- De ontwikkeling van het modulaire Halfjaarprogramma 2.0 betekent investeren in onderzoek naar (nieuwe) doelgroepen (met taalachterstand Nederlands, nieuwkomers en speciaal basisonderwijs). Het onderzoek en de ontwikkeling start in 2024 en loopt door tot in 2025. Vanaf najaar 2025 begint de uitrol naar de doelgroepen
- Nieuwe kennis en aanbod worden omkaderd met (nieuwe) Academie-trainingen en activiteiten die kennisdeling bevorderen
- Bijdragen aan professionalisering en gemengde beroepspraktijk van kinderboekenauteurs betekent het trainen, faciliteren en betrekken van Schoolschrijvers: ook de komende jaren wordt tussen de 20 en 25 procent van de activiteitenbegroting besteed aan auteurshonoraria. De kosten en baten van de inzet van schrijvers bij alle livelessen gekoppeld aan programma's en trainingen (ook die uit Spoor 2) vallen in de begroting van Spoor 1 (BIS)
- De ontwikkeling en groei van het aantal activiteiten worden gerealiseerd met een compacte, flexibele organisatie en minimale overhead

Spoor 2 activiteiten

De ambities in groei van impact en bereik via de Spoor 2-activiteiten hebben consequenties voor de totale meerjarenbegroting 2025-2028: kostenstijgingen zijn voorzien in de beheerlasten (bescheiden) en de activiteitenlasten. Hiertegenover staat een forse stijging van de publieksinkomsten in de begrotingsperiode. Deze stijging van de publieksinkomsten is gebaseerd op een deskundig marktonderzoek, uitgevoerd in samenwerking met PricewaterhouseCoopers (pro deo) in 2023.

Financiering

De Schoolschrijver financiert de Spoor 1 basisactiviteiten, naast de BIS-bijdrage, met incidentele private fondsen en inkomsten uit verkoop aan de scholenmarkt. Al sinds 2021 wordt een strategie gevolgd waarbij de afhankelijkheid van incidentele fondsbijdragen gefaseerd wordt afgebouwd door een sterkere, zelfstandige positie in de markt. Spoor 1-activiteiten zullen, door de aard en omvang (gericht op kwetsbare doelgroepen, de inzet van live-auteurs en kennisdeling) publieke financiering nodig hebben. Daarnaast blijft een bescheiden post van private financiering van fondsen die hun bijdragen willen continueren. De strategie voor 2025-2028 is het opzetten van een kring van Gulle Gevers die vanuit (persoonlijke) betrokkenheid meerjarige bijdragen levert. De Spoor 2-activiteiten worden gefinancierd door private fondsen, met als doel toe te groeien naar 100 procent publieksinkomsten in 2028.

Risicobeheersing

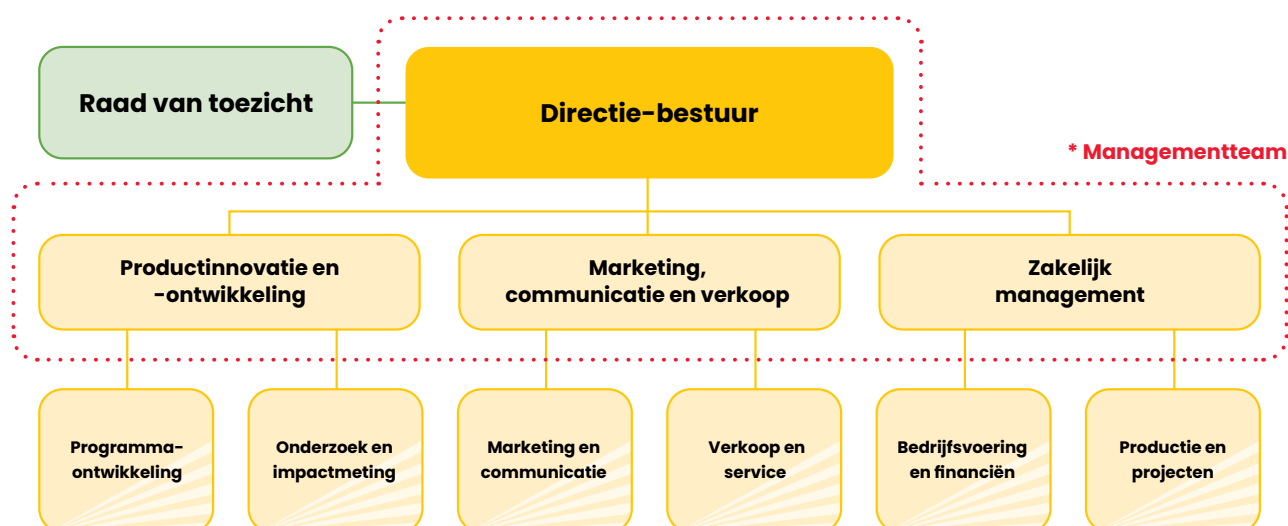
De organisatie heeft in een risicoregister specifieke risico's onderkend. Hierbij worden de mitigerende maatregelen benoemd die uitgevoerd kunnen worden indien het benoemde risico zich onverhoopt voordoet.

Per ultimo 2023 is een reserve opgebouwd van circa € 230K, waarvan € 135K de continuïteitsreserve betreft. De continuïteitsreserve is opgebouwd conform beleid in 2021 geformuleerd, passend bij de toen verwachte groei van de begroting. Voor de periode 2025-2028 worden dezelfde uitgangspunten gehanteerd: een reserve-opbouw waarmee bij een onvoorziene calamiteit tenminste twaalf maanden huisvesting en drie maanden personeelskosten kunnen worden voldaan, circa 10 procent van de totale lasten.

De organisatie zal haar flexibiliteit optimaal benutten. Naast een vaste kern van sleutelspelers zal er altijd sprake zijn van krachten op basis van een tijdelijk contract en op inhuurbasis. De organisatie kan hiermee op een redelijke termijn inspelen op veranderende omstandigheden. Er wordt een gezonde verhouding nagestreefd tussen vast en tijdelijk/inhuur: in 2024 26:74, in 2028 50:50.

Organisatie

De Schoolschrijver is een kleine, wendbare organisatie met 15-20 medewerkers die in loondienst of op freelance basis actief zijn. Daarnaast wordt in wisselende samenstelling gewerkt aan producten en projecten met inmiddels tachtig Schoolschrijvers.

• Scholing en ontwikkeling

Medewerkers worden nauw betrokken bij nieuwe ontwikkelingen via teambrede updates (zeswekelijks) en teamdagen, waarbij ook externe deskundigen input leveren. Medewerkers krijgen de mogelijkheid een scholing, training of individuele coaching te volgen en congressen te bezoeken. ING Nederland fonds biedt medewerkers van De Schoolschrijver de kans deel te nemen aan trainingen of leergangen uit haar Academy-aanbod. Voor auteurs biedt De Schoolschrijver trainingen en een aanbod van inspirerende workshops. In nieuw talent wordt geïnvesteerd middels de continue begeleiding van stagiair(es) van hogescholen en universiteiten.

• Diversiteit

De Schoolschrijver blijft werken aan een grotere diversiteit (cultureel, gender, sekse, regio) in het personeelsbestand, door middel van het proactief werven in de eigen cultureel diverse netwerken zoals scholen, bibliotheken en buurtcentra. De Schoolschrijver blijft ook actief werken aan een grotere diversiteit aan kinderboekenauteurs die worden opgeleid tot Schoolschrijver. Via netwerken, het Nederlands Letterenfonds en het aanbod van Rose Stories worden nieuwe uitgaven en schrijvers op de voet gevolgd en actief benaderd.

• Veiligheid

De Schoolschrijver is een open en transparante organisatie; er wordt een werksfeer gecreëerd waarin iedereen zich veilig voelt om zijn/haar/diens gevoelens of problemen te uiten. De Schoolschrijver hanteert een gedragscode 'Sociale veiligheid op de werkvloer' die is afgestemd binnen het miniketentafel-overleg met de andere ondersteunende lettereninstellingen. De Schoolschrijver werkt met een externe vertrouwenspersoon die ook voor andere letterenpartijen in de BIS actief is.

De werkweek begint met een (hybride) teambrede weekstart voor alle medewerkers; hier is ruimte om knelpunten te melden. Voor de vaste medewerkers is er een systeem van kwartaal- en jaargesprekken met de leidinggevende. Voor auteurs zijn er een buddy-systeem, trajectbegeleiding en een online omgeving om ervaringen uit te wisselen. In de relatie met scholen is er extra aandacht voor een optimale afstemming met betrekking tot een veilige werkomgeving voor de auteur en zijn/haar/diens genderidentiteit en/of culturele achtergrond. Van alle Schoolschrijvers wordt een VOG gevraagd.

• Duurzaamheid

De Schoolschrijver streeft actief naar een duurzame kwaliteitscultuur. Eerder ontwikkelde programmaonderdelen worden opnieuw gebruikt in nieuwe lesprogramma's. Digitalisering is een belangrijk middel om programma-aanbod te verduurzamen. De Schoolschrijver maakt gebruik van een beperkte werkruimte in Amsterdam, met flexplekken die optimaal gebruikt worden door middel van een werkrooster en bureaudiscipline. De Schoolschrijver benut de voordelen van hybride werken voor medewerkers van buiten de stad om het aantal reisbewegingen te beperken. Er wordt gewerkt met zoveel mogelijk lokale Schoolschrijvers.

D 5. Geografische spreiding

Door de samenwerking met sterke partners met een landelijk netwerk zijn de activiteiten van De Schoolschrijver nationaal goed gespreid. Ook de digitalisering van (een deel van) het aanbod draagt bij aan een breed landelijk bereik in alle regio's (een overzicht van de spreidingspercentages per regio is op te vragen bij De Schoolschrijver).

Dit zijn de belangrijkste netwerken:

- bibliotheken/de Bibliotheek op school
- lokale leesoffensieven (lopen via een samenwerking van de lokale bibliotheek en de gemeenten; worden opgestart in onder meer Almelo en Zeeland (2025), in Brabant (2026) en Friesland/Groningen (2027).
- schakelklassen en nieuwkomersklassen in het PO (onder andere via het eigen scholenbestand)
- JEF-scholen zijn ook landelijk gespreid over alle regio's
- pabo's zijn ook van Noord tot Zuid te vinden via het pabonetwerk van Stichting Lezen

Governance Code Cultuur

Rechtsvorm en besturingsmodel

De Schoolschrijver is een stichting met een directeur-bestuurder en een raad van toezicht.

De hoofdlijnen van de taakverdeling zijn vastgelegd in de documenten Reglement bestuur De Schoolschrijver, Reglement raad van toezicht (inclusief reglement remuneratiecommissie) en Reglement auditcommissie. Zie voor de samenstelling van de raad van toezicht: www.deschoolschrijver.nl/raad-van-toezicht. De Schoolschrijver hanteert een strikt schema van aan- en aftreden.

Functioneren

Raad en directie vergaderen vier keer per jaar. Daarnaast is er jaarlijks een strategiebijeenkomst. Van alle vergaderingen wordt schriftelijk verslag gedaan. Ieder jaar evalueert de raad het eigen functioneren en dat van de directie. Indien noodzakelijk vergadert de raad apart (bijvoorbeeld omtrent het governance-vraagstuk). De raad van toezicht functioneert als klankbord, raadgever en werkgever voor directeur-bestuurder en als toezichthouder voor de stichting als geheel.

Bezoldiging en nevenfuncties

De leden van de raad van toezicht ontvangen geen bezoldiging voor hun toezichhoudende werk. De directeur-bestuurder wordt bezoldigd conform de arbeidsvoorwaarden van De Schoolschrijver, die zijn geënt op de CAO Kunsteducatie. De (aanvaarding van) nevenfuncties door de directeur-bestuurder worden vooraf gemeld aan de raad.

Zorgvuldig besturen/interne controle

De administratieve werkzaamheden zijn ondergebracht bij Maas Accountants en de accountantscontrole en -ondersteuning bij Kamphuis & Berghuizen Accountants. Op deze manier is een nadrukkelijke scheiding aangebracht tussen het opstellen van de cijfers enerzijds en de controle ervan anderzijds.

Binnen de organisatie wordt het vierogenprincipe gehanteerd. Belangrijke beslissingen worden altijd door meerdere medewerkers beoordeeld en intern besproken. De raad van toezicht toetst belangrijke besluiten onder meer op het effect daarvan op de organisatie op de korte en middellange termijn. De interne controle is ook geheel doorgevoerd op de geldstromen. De controller zet uitgaande betalingen, die door de verantwoordelijke goedgekeurd zijn, klaar en de bestuurder betaalt deze uiteindelijk daadwerkelijk.

Fair Practice Code

Solidariteit: tegenover werk staat een eerlijke vergoeding.

Met iedere werknemer, opdrachtnemer, stagiair en vrijwilliger zijn afspraken vastgelegd in een (arbeids)overeenkomst over beloning, arbeidsduur, werkuren, aard van de werkzaamheden en eventuele (onkosten)vergoedingen. De Schoolschrijver volgt de CAO Kunsteducatie als richtsnoer. Binnen het miniketen-tafeloverleg van ondersteunende lettereninstellingen zijn de arbeidsreglementen met elkaar vergeleken en waar nodig op elkaar afgestemd.

De Schoolschrijver biedt medewerkers een pensioencompensatie van 8,4% die maandelijks met het salaris wordt uitgekeerd. Op gezette tijden worden medewerkers door een expert geïnformeerd over pensioenontwikkelingen en -opbouw mogelijkheden. In 2024 wordt de huidige pensioenvorm geëvalueerd en mogelijk aangepast naar een nieuwe pensioenvoorziening.

Met Schoolschrijvers is een mantelovereenkomst vastgelegd met daarin de algemene voorwaarden bij aanvaarding van een opdracht. In een deelovereenkomst worden specifieke afspraken (over opdracht en honorarium) gemaakt. De huidige auteursstarieven zijn in overeenstemming met de richtlijnen van de Auteursbond en afgestemd met de tarieven die door de Schrijverscentrale gehanteerd worden (voor schoolbezoeken). Vanaf 2025 worden de tarieven gehanteerd volgens de richtlijnen van de ketentafel.

Transparantie

De Schoolschrijver werkt met jaarbegrotingen, kwartaal- en maandrapportages voor zowel de inkomsten als de uitgaven. De maandrapportages worden binnen het MT besproken en de kwartaalrapportages met de rvt. Periodiek worden de medewerkers geïnformeerd: als onderdeel van een teambrede update die zeswekelijks plaatsvindt en bij de jaarlijkse teamdag. De Schoolschrijver publiceert het actuele jaarverslag, de jaarrekening, het beleidsplan en een aantal organisatiegegevens jaarlijks online.

Vertrouwen

De Schoolschrijver geniet aantoonbaar veel vertrouwen van een breed scala aan stakeholders, blijkend uit:

- veel scholen in het PO die terugkerende klant zijn en de positieve feedback bij monitoring op de programma's
- private financiers die vaker achtereen en de grotere fondsen die opnieuw meerjarig bijdragen
- samenwerkingspartners die ook op de langere termijn verbonden blijven en/of kennis en expertise bij De Schoolschrijver komen halen
- medewerkers, waaronder ook de Schoolschrijvers en freelancers, die de missie van De Schoolschrijver in denken en doen, met hart en ziel blijven uitzenden.